

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Olsztynie**

Olsztyn, dnia 19 listopada 2009 r.

**Pan
Stanisław Karkosiński
Powiatowy Lekarz Weterynarii
w Gołdapi**

P/09/110, LOL-410-28-05/2009

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie przeprowadziła kontrolę w Powiatowym Inspektoracie Weterynarii w Gołdapi (dalej: „PIW”), w zakresie realizacji programu zwalczania choroby Aujeszkyego u świń (dalej: „Program”), na terenie Powiatu Gołdapskiego w latach 2008 – 2009 (I – III kwartał).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawiono w protokole kontroli podpisanym w dniu 16 października 2009 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, przekazuje Panu niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działania PIW dotyczące realizacji Programu, pomimo stwierdzonych uchybień, nie mających jednakże istotnego wpływu na kontrolowaną działalność.

Powyższą ocenę uzasadniają następujące ustalenia i oceny cząstkowe:

1. Zgodnie z art. 11 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt², Powiatowy Lekarz Weterynarii w Gołdapi (PLW) prowadził urzędowy rejestr podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną, w tym działalność, o której mowa a art. 1 pkt 1 lit n cytowanej ustawy, tj. w zakresie utrzymywania zwierząt gospodarskich. W rejestrze tym (przed pierwszym próbkowaniem) zaewidencjonowanych zostało na terenie powiatu gołdapskiego 425 podmiotów, w tym 418 gospodarstw indywidualnych i siedem przedsiębiorstw (spółek z o.o.), które utrzymywały

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² Dz. U. z 2008 r. Nr 213, poz. 1342

stada trzody chlewnej. Dane PIW różniły się od danych zawartych w rejestrze prowadzonym przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR), w którym figurowało wówczas 396 podmiotów (o 29 mniej) utrzymujących 30.734 świń. Faktyczny stan trzody chlewnej został zweryfikowany po pierwszym próbkobraniu, w trakcie którego stwierdzono, iż zwierzęta utrzymywało 300 podmiotów, a 96 stad nie prowadziło chowu świń w tym czasie (tzw. „stada puste”). Należy zwrócić przy tym uwagę, że PLW nie korzystał z możliwości wprowadzania do rejestru zwierząt gospodarskich oznakowanych (prowadzonego przez ARiMR), ilości stad i zwierząt oraz informacji o statusie epizootycznym siedzib stad, do czego upoważniały przepisy art. 29 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 2 kwietnia 2004 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt³.

2. Kontrola wykazała, że zgodnie z art. 16 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej⁴, osoby do wykonania czynności przewidzianych w Programie, tj. do pobierania próbek krwi od świń oraz do czynności pomocniczych (poskramianie zwierząt i prowadzenie dokumentacji), zostały wyznaczone przez PLW w drodze decyzji administracyjnych, w tym odpowiednio czterech lekarzy i trzech techników weterynarii w 2008 r. oraz pięciu lekarzy i dwóch techników w 2009 r. Mimo, iż art. 16 ust. 3 powołanej ustawy wymagał, aby obligatoryjne umowy z tymi osobami określały zakres, terminy i miejsca wykonywania czynności, w sześciu umowach (spośród siedmiu zawartych na realizację zadań w 2008 r. nie określono ww. danych. Natomiast umowy zawarte w 2009 r. zawierały wszystkie wymagane elementy.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (MRiRW) z dnia 22 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu czynności wykonywanych przez osoby nie będące pracownikami inspekcji weterynaryjnej oraz kwalifikacji tych osób⁵, wszyscy wyznaczeni lekarze weterynarii posiadali prawo wykonywania zawodu i wymaganą praktykę, a osoby wykonujące czynności pomocnicze odpowiedni staż pracy w zakładzie leczniczym dla zwierząt i doświadczenie w poskramianiu zwierząt gospodarskich. Za wykonane czynności wyznaczone osoby otrzymały wynagrodzenie obliczone zgodnie ze stawkami określonymi w rozporządzeniu MRiRW z dnia 2 sierpnia 2004 r. w sprawie warunków i wysokości wynagrodzenia za wykonywane czynności przez lekarzy weterynarii i inne osoby wyznaczone przez powiatowego lekarza weterynarii⁶. W oparciu o te umowy PLW

³ Dz. U. z 2008 r. Nr 204, poz. 1281

⁴ Dz. U. z 2007 r. Nr 121, poz. 842 ze zm.

⁵ Dz. U. Nr 89, poz. 860 ze zm.

⁶ Dz. U. Nr 178, poz. 1837 ze zm.

wydatkował łącznie 38,5 tys. zł, w tym 32,7 tys. zł tytułem wynagrodzeń dla osób wyznaczonych oraz 5,8 tys. zł podatków i składek na ubezpieczenie zdrowotne tych osób.

Lekarze weterynarii otrzymali także zwrot kosztów dojazdu do miejsc pobierania próbek do badań, wyliczony zgodnie ze stawkami za 1 km, określonymi w rozporządzeniu Ministra Transportu z dnia 23 października 2007 r. w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów nie będących własnością pracodawcy⁷. Lekarze weterynarii pobrali łącznie 7.228 próbek świńskiej krwi do badań i przejechali w tym celu 11.155 km, obciążając PIW kosztami odpowiednio 37,9 tys. zł i 9,3 tys. zł, tj. ogółem 47,2 tys. zł.

Wykonując czynności pomocnicze, technicy weterynarii przepracowali łącznie 490 h, za które wystawili rachunki na łączną kwotę 4,9 tys. zł.

3. W ramach zatwierdzonych planów finansowych PIW, Powiatowy Lekarz Weterynarii w Gołdapi (PLW) na realizację Programu wydatkował w badanym okresie ogółem 84 tys. zł, z tego 67,9 tys. zł (80 %) w 2008 r. i 16,1 tys. zł (20 %) w 2009 r. Koszty te poniesiono tytułem wynagrodzeń dla osób wyznaczonych do wykonania czynności objętych Programem (odpowiednio 39,4 tys. zł i 12,8 tys. zł - § 4170), zakupów materiałów i wyposażenia (27,4 tys. zł i 2,8 tys. zł - § 4210) oraz odszkodowań za zwierzęta padłe (szt. 3) w wyniku realizacji Programu (1,1 tys. zł i 0,4 tys. zł - § 4590). Zgodnie z zakładowym planem kont, wszystkie wydatki dotyczące Programu zostały prawidłowo ujęte w ewidencji księgowej. Według stanu na dzień 31 grudnia 2008 r. i 30 września 2009 r. nie stwierdzono w PIW żadnych zaległych płatności, w tym zobowiązań wymagalnych.

4. Zgodnie z procedurą określoną w Programie, w badanym okresie PIW przeprowadził trzy próbkobrania badawcze i jedną akcję monitoringu (również poprzez próbkobranie), którymi objęto wszystkie stada zarodowe, tuczarnie i stada o pełnym cyklu produkcyjnym. Łącznie Programem objęto 293 stada (6.666 szt. świń).

PLW wydał 292 decyzje nadające zbadanym stadom status urzędowo wolnych od wirusa AD oraz jedną decyzję nadającą status stada seronegatywnego (po dwóch próbkobraniach). Realizując Program nie stwierdzono w trakcie badań przypadków wyników wątpliwych oraz seroreagentów w tuczarniach. Badania monitoringowe 85 stad (1/3 przebadanych, 561 zwierząt) potwierdziły wcześniej nadane statusy epizootyczne. Analiza dokumentacji dziewięciu stad o największej liczbie utrzymywanych zwierząt poddanych monitoringowi

⁷ Dz. U. Nr 201, poz. 1462

wykazała, że badaniem objęto wszystkie lochy i knury ze stad o pełnym cyklu produkcyjnym (5) i stada zarodowego, natomiast w tuczarniach próbki pobierano z każdego obiektu budowlanego, w ilości określonej w kluczu do Programu. Podczas monitorowania stwierdzono, że badane świnie nie były trwale oznakowane, co utrudniało ich identyfikację.

5. NIK pozytywnie ocenia sprawowany nadzór nad realizacją Programu przez PLW, który przeprowadzał kontrolę wyznaczonych lekarzy weterynarii w zakresie prawidłowości poboru próbek, prowadzenia obowiązującej dokumentacji (wykazy badanych świń, protokoły z pobranych prób, rejestracja, oznakowanie), spełniania warunków higieny osobistej (dezynfekcja, środki ochrony osobistej), zabezpieczenie lekarzy weterynarii w niezbędny sprzęt oraz prawidłowość liczby pobieranych próbek krwi i warunki ich przechowywania, a także przestrzeganie zasad dobrostanu zwierząt i zgodność ich identyfikacji z oznakowaniem.

6. Na pozytywną ocenę NIK zasługują również działania PIW w zakresie przestrzegania procedur dotyczących przemieszczania świń w obrocie krajowym i imporcie. Z analizy sześciu wytypowanych gospodarstw w zakresie przestrzegania tych procedur wynikało, że we wszystkich przypadkach przemieszczania zwierząt na terenie kraju zachowano zasadę przemieszczania do stada o równym lub niższym statusie epizootycznym, bądź do stada nie posiadającego statusu. Przemieszczane zwierzęta posiadały świadectwa zdrowia wystawione przez urzędowych lekarzy weterynarii, według wzoru określonego w instrukcji Głównego Lekarza Weterynarii (GLW) z dnia 24 czerwca 2008 r. w sprawie wystawiania świadectw zdrowia dla świń. Ustalono także, iż w gospodarstwie importującym zwierzęta, podczas 17 przesyłek świń, przestrzegane były zasady ich przemieszczania w handlu pomiędzy krajami Unii Europejskiej, określone w art. 3 i 4 decyzji Komisji Europejskiej Nr. 2008/185/WE z dnia 21 lutego 2008 r. w sprawie dodatkowych gwarancji w wewnątrzwspólnotowym handlu trzodą chlewną odnoszących się do choroby Aujeszkiego oraz kryteriów przekazywania informacji o tej chorobie⁸.

We wszystkich przypadkach importu, stada zaopatrzone były m. in. w świadectwa zdrowia wystawione zgodnie ze wzorem określonym w rozporządzeniu Komisji (WE) Nr 599/2004 z dnia 30 marca 2004 r. dotyczącym przyjęcia zharmonizowanego wzoru świadectwa i sprawozdania z kontroli związanych z wewnątrzwspólnotowym handlem zwierzętami i produktami pochodzenia zwierzęcego

⁸ Dz. U. UE L. 59/19 z 4 marca 2008 r. ze zm.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Podjęcie współpracy z ARiMR celem ujednolicenia danych w zakresie ilości trzody chlewnej w stadach na terenie powiatu gołdapskiego.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana, w terminie 21 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku oraz o działaniach podjętych w celu realizacji wniosku bądź o przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Olsztynie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosku zawartego w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania uchwały właściwej komisji NIK w sprawie ich rozstrzygnięcia.

Z poważaniem